

A vertical photograph on the left side of the page shows various dental items on a light blue background. At the top left is a red dental model of a lower jaw with metal braces. Below it is a white toothbrush with a blue handle. In the center is a clear plastic dental model of a lower jaw with metal braces. At the bottom left is a pink dental probe with a metal tip. At the bottom right is a blue dental ultrasonic scaler handpiece.

Sjögrenliiton selvitys suunhoidon kustannuksista

Sjögrenliiton vuoden 2020 jäsenkyselyssä nousi jälleen esiin etenkin jäsenten kokemukset suunhoidon kohtuuttomista kustannuksista. Jäsenkyselyn vastauksissa kerrottiin kokemuksia mm. hammashoidon korkeista kustannuksista, itsehoitotuotteiden kela-korvauksen puutteesta, hoitoon pääsyn vaikeudesta ja hoidon saannin alueellisesta epätasa-arvoisuudesta.

Sjögrenliiton hallitus päätti tehdä selvityksen vuoden 2019 suunhoidon kustannuksia. Kysely kattoi suunhoidon eri osa-alueita. Tulokset ovat luettavissa tästä raportista.

Lisätietoja:
Helena Yli-Harja
toiminnanjohtaja
helena.yli-harja@sjogrenliitto.fi
040-1417570

 Sjögrenliitto

www.sjogrenliitto.fi

Sjögrenin syndrooma ja suun terveys

Sjögrenin syndrooma on yleinen tulehduksellinen autoimmuuni reumasairaus. Sjögrenin syndrooman esiintyvyyden arvioidaan olevan n. 0,5 prosenttia. Oireet puhkeavat yleisemmin 35–45 vuoden iässä ja sairastuneista 90 prosenttia on naisia.

Sjögrenin syndroomalle tunnusomaista on kuivuusoireet silmissä, suussa, iholla ja limakalvoilla. Väsymys on vaikein ja tavallisin oire ja yleisoireita ovat myös nivel- ja lihastulehdukset ja -kivut. Lisäksi sairauteen kuuluu sisäelinmuutoksia ja -sairauksia sekä usein myös neurologisia oireita.

Etenkin suun terveyden hoitaminen on Sjögreniä sairastavalle iso kuluerä, sillä Sjögrenin syndroomaan liittyvä suun kuivuusoire heikentää suun terveyttä sekä aiheuttaa normaalia enemmän hampaiden reikiintymistä ja lohkeilua sekä ienongelmia.

Sjögrenin syndroomaa sairastavista suurin osa on keski-iän ylittäneitä naisia, jolloin terveydenhuollon taloudellinen kuormitus on huomattava, suhteutettuna edellä mainitun ryhmän yleiseen tulotasoon.

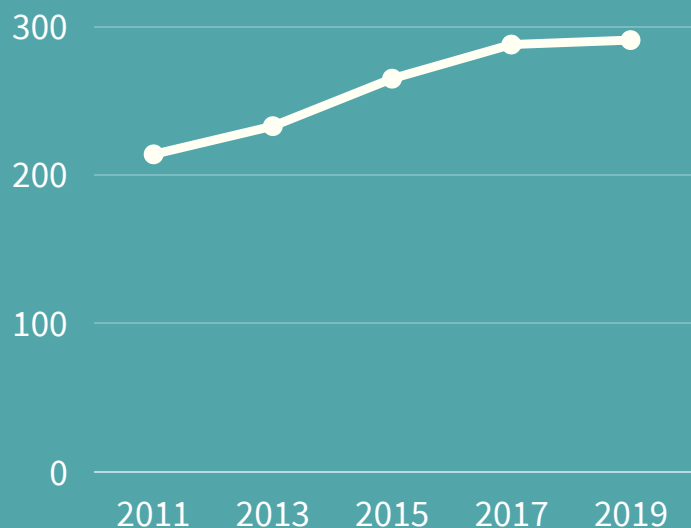

Suunhoidon kustannukset ovat Suomessa nousseet tasaisesti koko 2000-luvun.

Vuonna 2011 hammaslääkärikulut olivat keskimäärin 214 euroa vuodessa asukasta kohti ja vuonna 2019 kulut olivat nousseet 291 euroon.

Valtioneuvoston vuonna 2018 julkaiseman tutkimuksen mukaan, perusterveydenhuollossa asiakasmaksujen rahoitusosuus oli 6,5 prosenttia, kun taas suun terveydenhuollossa 30,4 prosenttia.

Asukaskohtaiset hammaslääkärikulut Suomessa vuosina 2011-2019 (Kela.fi)

Suunhoidon kokonaiskustannukset Sjögrenin syndroomassa ovat korkeat

Sjögrenliiton kyselyn mukaan suunhoidon kokonaiskustannukset ovat vastanneilla 987 euroa vuodessa.

Kulujen aiheittama taloudellinen kuormitus on merkittävä kohderyhmällä. Korkeat maksut estävät ja viivästyttävät hoitoon hakeutumista, mikä lisää suun terveyden liitännäisongelmia ja johtaa usein vaativimpien hoitotoimenpiteiden tarpeen lisääntymiseen.

Sjögrenin syndroomaa sairastavien suunhoidon keskimääräinen kokonaisvuosikustannus vuonna 2019.

Yksityisen suunhoidon osuus on suuri

Suunhoidon kustannuksia kartoittavan kyselyn mukaan Sjögrenin syndroomaa sairastavat saivat vuonna 2019 hoitoa julkiselta ja yksityiseltä sektorilta lähes yhtä paljon.

Vain 7,2% vastanneista oli päässyt erikoissairaanhoidon piiriin, vaikka kyselyn mukaan tarvetta erikoissairaanhoidolle on paljon.

Tahot, josta sairastavat saivat suun terveydenhoitoa vuonna 2019.

Yksityiseltä
45.2%

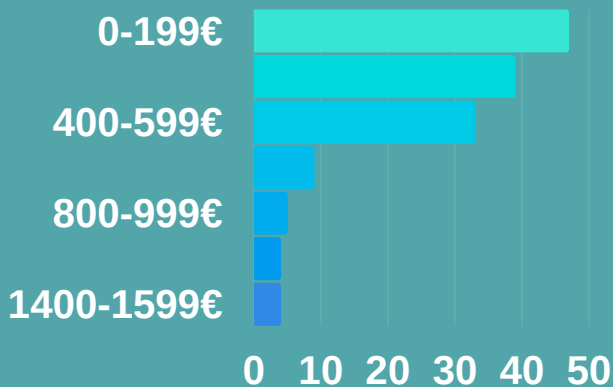
Kunnalliselta
47.6%

Erikoissairaanhoidosta
7.2%

Hammaslääkäri on suurin kuluerä

Keskimääräisesti suomalaiselle tuli hammaslääkärin hoidoista kustannuksia 291€ vuonna 2019. Sjögrenin syndroomaa sairastavalla hammaslääkärikulut olivat keskimäärin 382€ vuonna 2019 eli yli 30% enemmän kuin tavallisella suomalaisella.

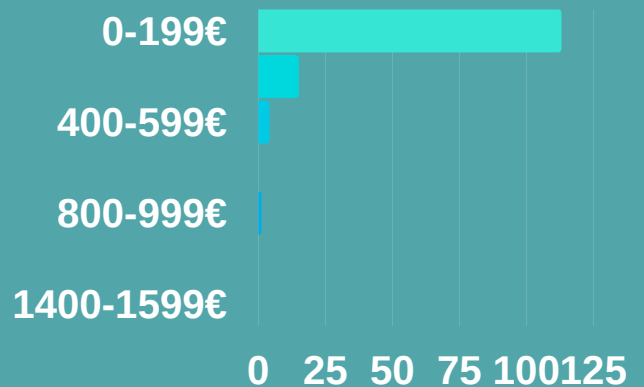
Sairastaville aiheutuneet kustannukset hammaslääkärin tekemistä hoidoista.

Säännöllinen suuhygienistillä käynti on usein välttämättömyys

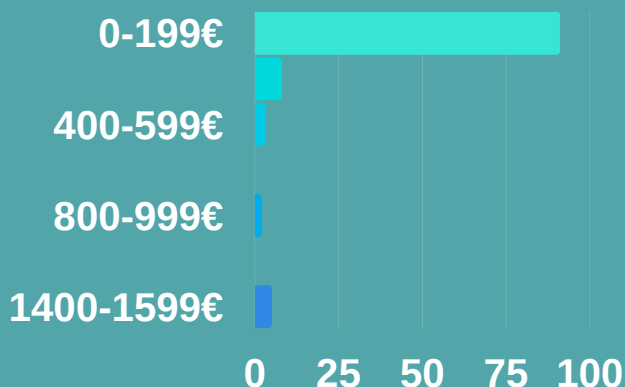
Vain joka kolmas suomalaisista käy säännöllisesti suuhygienistillä (STT). Sjögrenin syndroomaa sairastavista yli 90% käy säännöllisesti suuhygienistillä ja heille suuhygienistillä käynnit kustansivat keskimäärin 155€ vuonna 2019.

Sairastaville aiheutuneet kustannukset suuhygienistin tekemistä hoidoista.

Hammasteknikon tekemistä hoidoista yllättäviä kuluja

Sairastaville aiheutuneet kustannukset hammasteknikon tekemistä hoidoista.

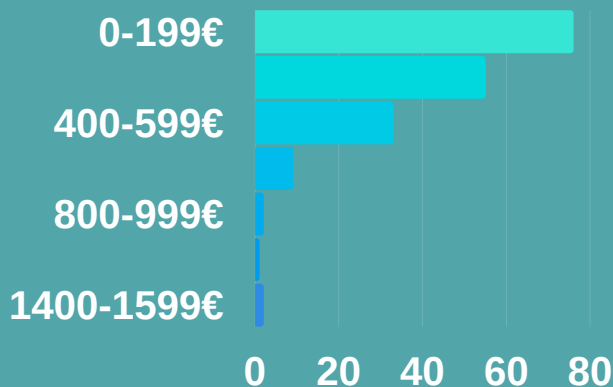

Hammasteknikon suorittamat hoidot nousivat jopa suuhygienistia kalliimmaksi kuluksi Sjögrenin syndroomaa sairastaville.

Vuositasolla hammasteknikon hoidon kustannukset olivat keskimäärin 215€.

Sairastaville tarpeelliset kuivan suun hoitotuotteet eivät ole kelakorvattavia

Sairastaville aiheutuneet kustannukset kuivan suun hoitotuotteiden käytöstä.

Kuivan suun hoitotuotteet eivät ole kelakorvattavia. Sairastavalle kertyy vuodessa keskimäärin 235€ kustannukset välttämättömien suunhoitotuotteiden ostamisesta.

Myöskään kuivan suun hoitoon käytettävä pilokarpiini pohjainen Salagen-lääke ei ole määritelty kelakorvattavaksi Sjögrenin syndroomaa sairastaville.

Suun hoidon suuret kustannukset on merkittävin epäkohta

Sairastavien kokemukset vaikeimmista epäkohdista suun terveydenhuollossa.

51% **Suuhoidon suuret kustannukset** on vastaajien mukaan suurin epäkohta. Moni vastaajista on joutunut ottaa suunhoitoon lainaa tai vaihtoehtoisesti jättänyt hoitoja tekemättä suurten kustannusten takia.

31% **Hoitoon pääsy** kestää vastaajien mukaan julkisella puolella liian kauan tai vaihtoehtoisesti hoitoon ei pääse lainkaan. Hammasongelmat etenevät nopeammin, mitä julkisella puolella ehditään korjaamaan. Tämä pakottaa käyttämään yksityisiä palveluita.

11% **Alueellinen epätasa-arvoisuus** suun hoidossa oli nähtävissä kyselyn vastauksissa. Vastaajien mukaan viereisessä kunnassa saattoi olla aivan eri käytännöt hoitoon pääsystä ja hoitajajonoissa.

7% **Hoitohenkilökunnan oletus heikosta itsehoidosta** nousi esiin vastauksista. Sairastuneiden kohdalla suun terveyden heikko kunto on aiheuttanut olettamuksia itsehoidon laiminlyönnistä, joka on paikkaansa pitämättömänä aiheuttanut runsaasti itsehoitoon aikaa ja vaivaa käyttäville asiakkaille pahaa mieltä.

"Minulla ei ole varaa hoidattaa hampaitani yksityisellä ja se että hoitoon joutuu jonottamaan kuukausia, eikä tarkastukseen pääse useammin on romahduttanut suuterveyteni."

Kokemuksia suunhoidosta

Saimme kyselyyn 98 tarinaa siitä, miten Sjögrenin syndroomaa sairastavat ovat kokeneet suun terveyden hoitamisen.

"Vaikka sairauden vaikutukset suun terveyteen tunnetaan, mitään erityiskorvattavuutta ei ole. Hammaslääkärilaskut viimeiseltä 7 vuodelta 11 000 euroa. Työssä käyvän pitää vaan selviytyä laskuista itse.

Todella tiukkaa perheelliselle, kaikki säästöt menneet ja omista unelmista pitänyt luopua. Kunnilla erilaisia käytäntöjä kalliiden hoitojen toteutuksessa, vierekkäisissä kunnissa voi samanlaiselle tilanteelle olla eri hoitoratkaisut."

"Liian kauan kestää pääsy hammashoitoon. Minulla on kuvista löytynyt 10 reikää n 1,5 v sitten, silti edelleen on paikkaamatta n 4 reikää ja sitten tulee koko ajan lisää. Nyt meni niin pahaksi ,että eilen päivystyksessä poistettiin yksi hammas, mitään ei ollut tehtävissä sillä hammas oli pelkkää reikää. Kolmelle muullekin hampaalle luvassa sama kohtalo. Hirvittää koko asia. Olen 52v tällä hetkellä."

"Moni hammas on murtunut ja lohjennut ja kaksi jouduttiin poistamaan. Jouduin maksamaan yhden kalliin proteesin itse. Toista minulla ei ole ollut varaa teettää. Julkiseen hammashoitoon ja suuhygienistille on ollut vaikea päästä riittävän usein."

"Julkisella puolella ei päässyt hoitoon ja tästä johtuen päädyin ottamaan pankista isohkon lainan ja teetin itselleni yksityispuolella kruunuja ja siltoja, että pystyisin syömään muutakin kuin pehmeätä ruokaa."

"Kunnalliselle on hankala päästä. Kun pitää puoli vuotta odottaa niin sinä aikana täytyy jo käydä pari kertaa paikkauttamassa vanhoja tai jo viimeksi laitettua paikkaa, kun ne irtoavat koko ajan ja hampaissa on jatkuvasti reikiä."

"Minulla on salagen lääke, joka maksaa 95 e kolmen viikon välein, siitä ei saa kela korvattava. Eikä myöskään Duraphat hammastahnasta ja kaikista muistakin lääkkeistä mitkä helpottavat suun kuivuutta. Suu on jatkuvasti kuin kuiva korppu ja tuotteet tuovat hetken helpotuksen."

"Ennen Sjögrenin puhkeamista 7 vuotta sitten hampaani olivat olleet koko ikäni hyvässä kunnossa. Nyt tilanne on romahtanut muutamassa vuodessa (olen 41vuotias). Minulla on julkisella puolella lupa kerran vuodessa läydä hammas-tarkastuksessa, ja joka kerran reikiä löytyy valtava määrä. Kustannukset ovat julkisellakin puolella massiiviset."